

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра загальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з загальної психології

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Реабілітаційна психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 1 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Практикум з загальної психології
Викладач (і)	кандидат психологічних наук, доцент Іванцев Людмила Ігорівна
Контактний телефон викладача	0505085558
E-mail викладача	liudmyla.ivantsev@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна та заочна форми навчання
Обсяг дисципліни	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год. 3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/2429
Консультації	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «**Практикум з загальної психології**» є складовою загальної психології як фундаментальної і базової дисципліни в системі психологічних знань, яка поєднує механізм знань теоретичного і практичного характеру. Вивчення дисципліни передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки майбутніх психологів, зокрема: опанування системою знань про закономірності процесу функціонування психіки та усвідомлення принципів дослідження психічних явищ; формування умінь та навичок використання психологічних методів, методик і засобів до дослідження психічних процесів, властивостей та психічних станів особистості; планування та проведення психологічного дослідження; аналізу та інтерпретації отриманих результатів, формулювання висновків та рекомендацій.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є оволодіння психологічними методиками як інструментарієм для проведення практичних досліджень, що дозволить студентам ефективно використовувати одержані знання при реалізації практичної діяльності психолога.

Цілі курсу полягають в ознайомленні студентів із методами та методиками психологічного дослідження, у розкритті їх ефективності, особливостей їх застосування та проведення у різних актуальних сферах психологічної практики; формуванні практично-значущих навичок у виборі методик відповідно до визначеної психологічної проблеми, проведення психологічного дослідження, формуванні вміння аналізувати та інтерпретувати отримані результати, висновки та рекомендації з метою подальшого використання навичок в практичній діяльності психолога.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності :

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати у команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, знання юридичних та морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій, аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання:

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технологій психологічної реабілітації, психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати і критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
3	053 Психологія	2 курс	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни				
Тема	кількість год.			Самостійна робота (завдання)
	Лекції	Практичні заняття	Сам.роб	
<p>Змістовий модуль І. Вступ до практикуму з загальної психології. Основні методи дослідження в психології. Лекція №1 Тема : Методологія та методи наукового дослідження. 1. Поняття про методологію, метод, методологічний принцип, науковий підхід і методику. 2. Класифікація методів психологічного дослідження. 3. Характеристика психологічного дослідження. Основні етапи та вимоги проведення психологічного дослідження.</p> <p>Практична робота №1 Методи наукової психології. Спостереження як метод дослідження в психології.</p>	2	2	7	1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу. 2. Проаналізувати переваги і недоліки основних методів психологічного дослідження. 3. Написати тези до теми «Спостережливості як необхідно важлива якість психолога». 4. Законспектувати вправи для розвитку спостережливості (за Д.В. Аткинсоном та іншими вченими). Обговорення на практичному занятті. 5. Виконання спостереження (по орієнтованому протоколу спостереження для фіксації результатів). Здійснити кількісний та якісний аналіз результатів. Оформлений протокол та висновок дослідження студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.

<p>Експериментальні та неекспериментальні методи в психології.</p> <p>1.Класифікація методів психологічного дослідження. Загальна характеристика психологічного дослідження, основні його етапи. Вимоги до проведення психологічного дослідження.</p> <p>2.Метод спостереження та його характеристика. Поняття про спостереження як дослідницький прийом і засіб збору емпіричних даних. Можливості, обмеження та основні сфери застосування спостереження. Основні способи фіксації даних спостереження та форми звіту спостерігача. Планування та організація спостереження. Особливості психологічного спостереження. Розробка схеми спостереження. Процедура та техніка спостереження.</p> <p>3.Експериментальні та неекспериментальні методи психології. Поняття про експеримент. Основні особливості та різновиди експерименту. Мета експерименту. Етика експериментального дослідження.</p> <p>4.Опитувальні методи діагностики :</p> <ul style="list-style-type: none"> - бесіда як метод дослідження основні вимоги щодо проведення бесіди. Переваги та недоліки даного методу в психології; - поняття про інтерв'ю. Різновиди інтерв'ю. Техніка проведення інтерв'ю недоліки та переваги метода інтерв'ю в психології; - анкетування як метод психології. Види анкетування. Класифікація питань в анкетах: за змістом, за формою, за функціями; композиція анкети. Правила побудови анкети. Надійність анкети. <p>5.Поняття про тест та його види. Сфери застосування тестів. Основні вимоги щодо використання тестів в дослідженні. Переваги та недоліки тестів в психології. Проективні методи психодіагностичного дослідження. Класифікація проєктивних методик.</p>				<p>6. Опрацювати методичку Карта спостережень Скотта (СК).</p> <p>7. Контент-аналіз як різновид методу вивчення продуктів діяльності. Зміст основних процедур контенту-аналізу. Етап проведення. Труднощі при проведенні контенту-аналізу.</p> <p>8. Підготувати і провести опитування (анкетування) в групі на тему: « Чому Ви обрали фах практичного психолога». Написати звіт (протокол дослідження). Обговорення на практичному занятті. Оформлений протокол та висновок дослідження студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.</p> <p>9.Виконання практичних завдань: Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О.,ТемрукО.В.Загальна психологія:Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела , 2019. с. 45-49 .</p> <p>10. Перегляд фільму "Експериментатор"(Experimenter)2015 року, тезисно зазначте: 1.Основну мету експерименту Стенлі Мілгрема. 2. Які методи використовував Стенлі Мілгрем в своєму експерименті? 3. Які результати експерименту отримав Стенлі Мілгрем?</p> <p>Пройти тестування https://d-learn.pro/developer/course/view/2429</p>
<p>Змістовий модуль 2. Психічні процеси. Лекція №2 Тема: Дослідження відчуттів та сприймання</p> <p>1.Поняття про відчуття. Анатомо-фізіологічні механізми</p>	2	2	7	<p>1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу. Законспектувати питання: Зв'язок відчуттів з властивостями зовнішнього і</p>

<p>відчуттів. Класифікація та види відчуттів. Закономірності та властивості відчуттів.</p> <p>2. Сприймання як психічний процес і система перцептивних дій. Властивості та індивідуальні особливості сприймання. Класифікація та види сприймання. Сприймання та спостереження.</p> <p>3. Методики дослідження відчуття та сприймання.</p> <p>Практична робота № 2. Методики дослідження відчуттів та сприймання.</p> <p>1. Поняття про відчуття. Класифікація та види відчуттів. Основні властивості та закономірності відчуттів.</p> <p>2. Методики дослідження відчуттів. Дослідження ролі відчуттів у пізнавальній діяльності людини. Дослідження зорових відчуттів. Дослідження м'язово-суглобових відчуттів. Визначення абсолютних порогів слухової чутливості. Дослідження тактильного відчуття.</p> <p>3. Поняття про сприймання. Класифікація та види сприймання. Властивості та індивідуальні особливості сприймання. Особливості сприймання простору, часу, руху. Ілюзії сприйняття.</p> <p>4. Методики дослідження сприймання. Вимірювання і оцінка поля зору. Дослідження сприймання часу. Дослідження пізнавального контролю під час сприймання. Особливості сприймання форми при пасивному і активному дотику. Дослідження сприймання простору. Дослідження сприймання напрямку локалізації звукових подразників. Вимірювання ілюзії зорового сприймання.</p>				<p>внутрішнього середовища організму.</p> <p>Зміна чутливості аналізаторів та її причини.</p> <p>Особливості професійної спостережливості психолога.</p> <p>Причини виникнення ілюзії та галюцинації.</p> <p><i>2. Виконання практичних завдань:</i></p> <p>Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела, 2019. с. 63-67, 69-70.</p> <p>3. Написати звіт з проведеного дослідження за методиками, які винесена на самостійну роботу.</p> <p>Оформлений протокол та висновок дослідження студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.</p>
<p>Лекція №3 Тема: Дослідження пам'яті та мислення.</p> <p>1. Поняття про пам'ять. Класифікація та види пам'яті. Характеристика процесів пам'яті. Індивідуальні особливості й типи пам'яті.</p> <p>2. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності. Мисленнєві процеси та операції, їх характеристика. Види мислення та індивідуальні особливості. Поняття про інтелект.</p> <p>3. Методики дослідження пам'яті та мислення.</p>	2	4	14	<p>1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу.</p> <p><i>Законспектувати питання:</i></p> <p>Розвиток пам'яті у філогенезі та онтогенезі.</p> <p>Фактори, що впливають на розвиток пам'яті.</p> <p><i>2. Виконання практичних завдань:</i></p> <p>Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела, 2019. с. 76-78</p>

<p>Практична робота №3 Методики дослідження пам'яті</p> <p>1.Поняття про пам'ять. Класифікація та види пам'яті.</p> <p>2.Процеси, законномірності та індивідуальні особливості пам'яті.</p> <p>3.Методики дослідження особливостей пам'яті. Визначення домінуючого типу пам'яті. Дослідження обсягу короткочасної пам'яті за методикою Джекобсона. Дослідження обсягу логічної та механічної пам'яті. Порівняння індивідуальних особливостей обсягу пам'яті на цифри, слова та образи. Дослідження мимовільної пам'яті. Дослідження безпосереднього та опосередкованого запам'ятовування. Дослідження механічного запам'ятовування. Дослідження продуктивності запам'ятовування. Дослідження ретроактивного гальмування у процесі запам'ятовування.</p> <p>4.Методи тренування пам'яті.</p> <p>Практична робота №4. Методики дослідження мислення та уяви.</p> <p>1. Поняття про мислення. Функції мислення. Функціонально-операційний бік мислення. Мислительні дії та операції.</p> <p>2.Основні етапи процесу вирішення мисленнєвих задач. Проблемна ситуація і задача.</p> <p>3. Класифікація та види мислення.</p> <p>4. Поняття про інтелект. Характеристика видів інтелекту. Методики дослідження.</p> <p>5.Методики дослідження особливостей мислення. Дослідження провідного типу мислення. Дослідження лабільності- ригідності мислення за допомогою методики «Словниковий лабіринт». Дослідження активності вербального та наочно-дійового мислення. Дослідження індивідуальних особливостей мислення. Дослідження понятійного мислення (методика «Порівняння понять» та методика «Логіка зв'язків»). Дослідження логічного мислення за допомогою методик «Кількісні відносини», «Складні аналогії» та «Прості аналогії». Дослідження здатності до узагальнення та абстрагування за допомогою методики «Виключення зайвого». Дослідження репродуктивного мислення за</p>				<p>3.Підготувати вправи для покращення навичок запам'ятовування.</p> <p>4. Написати звіти з проведених досліджень за методиками, які винесені на самостійну роботу. Оформлені протоколи та висновки досліджень студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.</p> <p>1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу. <i>Законспектувати питання:</i> Поняття інтелекту за Дж. Гілфордом. Зв'язок між кофіцієнтом інтелекту і життєвими успіхами. Поняття «інсайт», особливості його виникнення та вияву. Використання продуктів уяви в особистісних та проєктивних тестах. Вплив уяви на стан організму.</p> <p><i>2.Виконання практичних завдань:</i> Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела, 2019. с. 90-91, с. 107. Написати звіти з проведених досліджень за методиками, які винесені на самостійну роботу. Оформлені протоколи та висновки досліджень студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом. Підготувати комплекс вправ для тренування мислення.</p> <p>8.Пройти тестування https://d-learn.pro/developer/course/view/2429</p>
---	--	--	--	--

<p>допомогою методики «Складання чисел». Опитувальник «Стиль мислення». Дослідження аналітичності мислення. Дослідження видів інтелекту.</p> <p>6. Поняття про уяву. Фізіологічна основа. Види та процеси уяви.</p> <p>7. Методики дослідження особливостей уяви. Дослідження індивідуальних особливостей уяви. Дослідження просторових уявлень методом хронометрії розумових дій за методикою Шепарда. Дослідження продуктивності уваги за допомогою чорно-білих фотографій тесту Роршаха. Дослідження відтворюючої уяви. Дослідження рівня розвитку уяви за методиками «Наскільки багата Ваша уява», «Вигадай розповідь». Дослідження особливостей творчої уяви за допомогою методики «Три слова».</p>				
<p>Лекція №4 Тема: Дослідження емоційно-вольових станів особистості.</p> <p>1. Поняття емоційно-чуттєвої сфери особистості. Види емоцій та почуттів. Форми переживання емоцій і почуттів.</p> <p>2. Поняття вольової сфери особистості. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки. Класифікація вольових якостей особистості</p> <p>3. Методики дослідження емоційно-вольової сфери особистості.</p> <p>Практична робота № 5. Методики дослідження емоцій, почуттів та вольової сфери особистості.</p> <p>1. Поняття про емоції та почуття. Функції емоцій і почуттів. Види емоцій та почуттів.</p> <p>2. Форми переживання емоцій та почуттів.</p> <p>3. Методики дослідження особливостей емоційної сфери особистості. Дослідження настроїв за допомогою теста Люшера.</p> <p>Дослідження тривожності за допомогою методики Спілберга-Ханіна. Дослідження емоційної чуйності. Самооцінка власного емоційного стану. Дослідження диференціальних емоцій (К.Ізарда). Методика емоційного спрямування (Б. І.Додонов). Методика діагностики «перешкод» у встановленні емоційних</p>	2	2	7	<p>1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу.</p> <p><i>Законспектувати питання:</i></p> <p>Роль емоцій і почуттів у сфері людських взаємин. Емоції, почуття та людська індивідуальність. Емоційне виснаження психолога. Поняття « сили волі». Проблеми взаємозв'язку високого рівня свідомості та «сили волі» особистості. Безвілля, його причини та запобігання. Розлади складної вольової дії : чинники і наслідки.</p> <p>2. Виконання практичних завдань:</p> <p>Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія:Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела , 2019. с. 116-117., с. 119.</p> <p>Написати звіт з проведеного дослідження за методикою, яка винесена на самостійну роботу. Оформлений протокол та висновок дослідження студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.</p> <p>Пройти тестування https://d-learn.pro/developer/course/view/2429</p>

<p>контактів.</p> <p>4. Воля та її характеристика. Воля як вища психічна функція. Вольова регуляція поведінки.</p> <p>5. Класифікація вольових якостей особистості.</p> <p>6. Методики дослідження вольової сфери особистості. Методика дослідження суб'єктивного рівня контролю. «Самооцінка вольових якостей», «Дослідження рівня наполегливості. Дослідження «сили волі». Методика « Чи рішучі Ви?» (Ерік Берн).</p>				
<p>Лекція № 5 Тема: Методики дослідження особистості у діяльності та спілкуванні. Індивідуально-психологічні властивості особистості.</p> <p>1. Особистість. Структура й розвиток особистості. Спрямованість, потреби, мотивація. Самосвідомість і «Я-концепція» особистості. Психологічний захист і його механізми.</p> <p>2. Сприймання і розуміння людьми один одного як аспект міжособистісного спілкування. Відносини, стосунки та ставлення. Класифікація груп, їх характеристика. Динамічні процеси в групах. Взаємовпливи в групі.</p> <p>3. Методики дослідження особистості та соціально-психологічних феноменів міжособистісних відносин у групі.</p> <p>Практична робота № 6. Методики дослідження особистості.</p> <p>1. Поняття про особистість: людина, індивід, особистість, індивідуальність.</p> <p>2. Структура та спрямованість особистості.</p> <p>3. Самосвідомість та «Я-концепція» особистості. Самооцінка особистості. Механізми психологічного захисту.</p> <p>4. Методики дослідження особистості. Дослідження типологічних особливостей особистості за К.Г. Юнгом. Дослідження особистої спрямованості. Дослідження егоцентричної спрямованості (ЕАТ). Дослідження самооцінки особистості. Дослідження самооцінки (за С.А. Будассі). Дослідження смисложиттєвих орієнтацій та ціннісних орієнтацій особистості. Дослідження особливостей</p>	2	2	7	<p>1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу.</p> <p><i>Законспектувати питання:</i></p> <p>Свідомість і самосвідомість як продукт природної та соціальної еволюції.</p> <p>Мотиваційні регулятори життєвого шляху. Дослідження мотиваційної сфери особистості. Підібрати методики дослідження.</p> <p>Поняття життєвого шляху та проблеми особистісного розвитку людини.</p> <p><i>2. Виконання практичних завдань:</i></p> <p>Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела, 2019. с. 138-140.</p> <p>3. Написати звіти з проведених досліджень за методиками, які винесені на самостійну роботу. Оформлені протоколи та висновки досліджень студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.</p>

<p>психологічних захистів (опитувальник Плутчика-Келлермана-Конте). Дослідження рівня особистісної зрілості за О.С. Штепи. Дослідження самоповаги.</p>				
<p>Практична робота № 7. Психологія міжособистісного спілкування. Особистість в групі. Методики дослідження.</p> <p>1.Поняття про спілкування. Форми, види та стилі спілкування.</p> <p>2.Психологічні механізми міжособистісних стосунків. Взаємини та ставлення.</p> <p>3.Класифікація груп. Вплив групи на особистість та особистості на групу.</p> <p>Кризи і конфлікти в житті людини.</p> <p>4.Методики дослідження. Дослідження стилю і структури міжособистісних стосунків, уявлення про «Я-ідеальне», ставлення до себе (Т.Лірі). Дослідження соціально-психологічного клімату в колективі (Ф.Фідлером). Дослідження міжособистісний зв'язків особистості у групі, референтності членів групи («Соціометрія», «Референтометрія»).</p> <p>Дослідження стилю поведінки в конфліктних ситуаціях (К.Томаса). Методика Рене Жіля.</p>	2	2	6	<p>1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу.</p> <p><i>Законспектувати питання:</i> Характеристика стилів спілкування. Роль міжособистісних стосунків у функціонуванні групи.</p> <p>2. <i>Виконання практичних завдань:</i> Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела, 2019. с. 171-174.</p> <p>3. Написати звіт з проведеного дослідження за методикою, яка винесена на самостійну роботу. Оформлений протокол та висновок дослідження студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.</p> <p>4.Пройти тестування https://d-learn.pro/developer/course/view/2429</p>
<p>Лекція № 6. Тема : Індивідуально-психологічні властивості особистості.</p> <p>1. Поняття про темперамент як сукупність індивідуальних проявів динаміки психічної діяльності людей. Фізіологічна основа темпераменту та характеристика основних типів нервової системи. Психологічна характеристика типів темпераменту.</p> <p>2. Характер та його структура. Провідні риси характеру. Акцентуйовані риси характеру. Природа та вияв характеру.</p> <p>3. Здібності. Природні і соціальні передумови здібностей. Структура здібностей, формування та розвиток.</p> <p>4. Методики дослідження індивідуально-психологічних властивостей особистості.</p> <p>Практична робота № 8. Дослідження темпераменту як індивідуально-типологічної властивості</p>	2	2	6	<p>1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу.</p> <p><i>Законспектувати питання:</i> Темперамент як основа для формування певних рис людини. Вплив темпераменту на індивідуальний стиль та ефективність діяльності людини.</p> <p>2.<i>Виконання практичних завдань:</i> Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія:Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела, 2019. с. 207-209.</p> <p>3.Написати звіт з проведеного дослідження за методикою, яка винесена на самостійну роботу. Оформлений протокол та висновок дослідження студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.</p>

<p>особистості Поняття про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. 1.Характеристика типів темпераменту. 2. Психологічні особливості та властивості типів темпераменту. 3.Методики дослідження темпераменту. Дослідження властивостей нервової системи за психомоторними показниками Дослідження психологічних властивостей темпераменту. Дослідження екстраінтроверсії та нейротизму, типу темпераменту (2-х факторний особистісний опитувальник ЕРІ за Г.Айзенком). Дослідження темпераменту (за опитувальником за Я.Стреляу).</p>				
<p>Практична робота №9. Дослідження характеру та здібностей особистості. 1.Поняття про характер. Природні і соціальні передумови формування характеру. Провідні риси характеру. 2.Акцентуовані риси характеру. 3.Методики дослідження характеру особистості. Методика типологій характеру за К.Юнгом. Дослідження акцентуації характеру (опитувальник Х.Смішека). Тест «Чи сильний у Вас характер?» за В.Рошаховським. Дослідження схильності до ризику. Методика «Ваш характер». 4. Поняття про здібності. Якісна і кількісна характеристика здібностей. Види здібностей. 5.Методики дослідження здібностей. Дослідження спеціальних та розумових здібностей особистості. Дослідження комунікативних та організаційних схильностей (КОЗ-2). Дослідження творчих здібностей людини.</p>		2	6	<p>1. Опрацювати питання практичного заняття та основні поняття теми, рекомендовану літературу. <i>Законспектувати питання:</i> Акцентуовані риси характеру та їх вплив на поведінку та діяльність людини. Профілактика та корекція негативних рис характеру особистості. Природа індивідуальних психологічних відмінностей людей за здібностями. Міжстатеві відмінності у здібностях та їх наукове пояснення. Механізми, прийоми, способи прискорення розвитку людських здібностей. 2.<i>Виконання практичних завдань:</i> Волошина В.В., Долинська Л.В., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія:Практикум: Навч. посібн. 4-те вид. Київ: Каравела , 2019. с. 213-214, 228-230. 3. Написати звіт з проведеного дослідження за методиками, яка винесена на самостійну роботу. Оформлений протокол та висновок дослідження студенти вантажать викладачу на спільний Google-диск з підписом.</p> <p>Пройти тестування https://d-learn.pro/developer/course/view/2429 Контрольна робота</p>
ЗАГ.:	12	18	60	

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття	25
Самостійна робота (виконання методик 12 x 3б. = 36 балів; практичних завдань 9 x 1б. = 9 балів)	45
Тестові завдання https://d-learn.pro/developer/course/view/2429	20
Контрольна робота	10
Максимальна кількість балів (залік)	100
Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. Форми контролю: усне та письмове опитування, тестування, контрольна робота, ксп, залік.	

Практичне заняття	<p>Практичні заняття проводяться у формі обговорення теоретичних питань теми, тестових завдань, опрацювання діагностичних методик та їх проведення. На основі аналізу результатів дослідження студенти систематизують отриману інформацію у вигляді конспектів та схем, оформлених практичних робіт. Отримані результати представляють у вигляді публічних виступів, звітів та презентацій.</p> <p>Критерії поточного оцінювання здійснюються за 5-бальною шкалою і відповідають загальним рекомендаціям щодо оцінювання при підсумковому контролю.</p> <p>Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни « Практикум з загальної психології» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; • глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; • вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку; • вміння застосовувати методи психологічної діагностики на практиці; • вміння здійснити обробку та аналіз отриманих результатів при дослідженні; • вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань. <p>Виходячи з цього, оцінка «відмінно» ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.</p> <p>Оцінка «добре» ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки. Відповідь може носити переважно репродуктивний характер, немає цілісності у сприйнятті матеріалу, існують неточності у трактуванні понятійного апарату.</p> <p>Оцінка «задовільно» ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності. Відповіді неповні, не чіткі, простежується невміння інтегрувати матеріал,</p>
-------------------	---

	<p>поверхова обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.</p> <p>Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, основні питання теми засвоєні мінімально, або ж не засвоєні, відсутність вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію, мінімальний рівень репродуктивних знань, нема відповідей на допоміжні.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p style="text-align: center;">Вимоги до виконання практичних робіт.</p> <p>За допомогою <i>запропонованих методик</i>, студенти мають провести психологічне дослідження на реальному обстежуваному та підготувати звіт по формі, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> -назва; -мета; -матеріали; -дані про обстежуваного (вік, стать, професія); -інструкція; -процедура дослідження (дата , час, хід досліду, отримані результати та розрахунки); -висновки (аналіз отриманих результатів). <p>До кожного звіту студенту необхідно обов'язково докласти стимульні матеріали обстежуваного, за якими оцінюється правильність зроблених ним оброблення та аналіз результатів. На опрацювання методик та її здачу викладачу відводиться один тиждень після проведення практичного заняття для студентів денної форми навчання, для заочної – за 10 днів до початку сесії в електронному варіанті.</p> <p style="text-align: center;">Оцінювання виконання методик (на вибір студента) для денної та заочної форми навчання.</p> <p>3 бали (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої методики, яка винисена на дане практичне заняття. Методика проведена, опрацьована. За результатами проведення сформульовано ґрунтовні висновки. Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.</p> <p>2 бали (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої методики, яка винисена на дане практичне заняття. Методика проведена, опрацьована. За результатами проведення сформульовано ґрунтовні висновки (можлива наявність неточностей). Виконана, оформлена та вчасно здана письмова робота.</p> <p>1 бал (незадовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, частково. Неякісно опрацьовані результати. Висновки фрагментарні, не обґрунтовані. Виконана, не якісно оформлена та не вчасно здана письмова робота.</p> <p>0 бал (незадовільно) – завдання практично не виконано, зовсім не відповідає вимогам. Робота відсутня.</p> <p style="text-align: center;">Оцінювання спостереження (для денної та заочної форми навчання):</p> <p>5 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих позицій: а) виконане спостереження за поведінкою досліджуваного (студента) в умовах (вказати) сприймання різної інформації. Заповнений протокол для фіксації результатів спостереження, здійснено кількісний та якісний аналіз результатів, зроблено ґрунтовні висновки; б) розроблена програма стандартизованого спостереження за самостійно сформульованою гіпотезою яка містить усі вірно сформульовані компоненти. Виконана та вчасно здана письмова робота.</p> <p>4 бали (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованих позицій: а) виконане спостереження за поведінкою досліджуваного (студента) в умовах (вказати) сприймання різної інформації. Заповнений протокол для фіксації результатів спостереження, здійснено кількісний та якісний аналіз результатів, зроблено ґрунтовні висновки (часткові висновки); б) розроблена програма стандартизованого спостереження за самостійно</p>

сформульованою гіпотезою яка містить усі вірно сформульовані компоненти (можливі допущення певних неточностей). Виконана та (можливо) не вчасно здана письмова робота.

3 бали (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, виконана лише частина завдання (а) чи б). Прослідковується порушення структури завдання, відсутність окремих складових (або студент скопіював чужу роботу). Зроблені не повні (часткові, фрагментарні, необґрунтовані) висновки. Робота здана не вчасно.

2 бали (незадовільно) – завдання за своїм змістом лише частково відображає подане завдання. Присутні окремі фрагменти завдання, які слабо відображають його логіку та структуру. Висновки не суттєві, фрагментарні або відсутні. Можливі усні доповнення до виконаного завдання. Робота здана не вчасно (або відсутня).

1 бал (незадовільно) – завдання практично не виконано. Складається із малозмістовних фраз, які не відображають суть завдання. Програма не розроблена. Робота відсутня. Можливі усні доповнення та коментарі щодо поставленого завдання.

0 балів – завдання відсутнє.

Оцінювання анкетування (для денної та заочної форми навчання) :

5 балів (відмінно) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої теми, кількості та різноманітності питань. Питання сформульовані вірно. Розроблена валідність за змістом. Виконана та вчасно здана письмова робота.

4 бали (добре) – завдання виконано студентом в повному обсязі відповідно до запропонованої теми, кількості та різноманітності питань. Питання сформульовані вірно (можливі допущення певних неточностей). Розроблена валідність за змістом. Виконана та (можливо) не вчасно здана письмова робота.

3 бали (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, можливо не зовсім відповідає темі роботи, кількості запитань або використано однотипні запитання. Допущені помилки у формулюванні запитань. Не розроблена (або частково розроблена) валідність за змістом. Робота здана не вчасно.

2 бали (незадовільно) – завдання за своїм змістом лише частково відображає подане завдання. Робота не відповідає темі, питання не вірно сформульовані, не відповідають вимогам. Валідність відсутня. Робота здана не вчасно (або відсутня).

1 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано. Складається із малозмістовних фраз, які не відображають суть завдання. Не відповідає темі роботи. Робота відсутня (можливо).

0 балів – завдання відсутнє.

Критерії оцінки тестового завдання :

5 балів «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей;

4 балів «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей;

3 балів «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей;

2 бали «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей;

0 балів - завдання відсутнє.

Підсумкова контрольна робота з дисципліни «Практикум з загальної психології» відображає рівень розвитку у студентів вмінь та навичок аналізувати, диференціювати, систематизувати та узагальнювати прослуханий та вивчений матеріал; орієнтуватися в сучасній науковій літературі та здійснювати самостійні пошуково-методичні розвідки з питань психології; обґрунтовувати можливість застосування методів та методик психологічної діагностики; володіти теоретичними основами розв'язання завдань.

Виконання контрольної роботи передбачає письмове розв'язання завдань за відповідним варіантом. Кожен варіант включає завдання з тематики, визначеної навчальною програмою з дисципліни, за якою пишеться контрольна робота.

Контрольна робота складається з двох частин: теоретичне питання (що потребує поглибленої відповіді) та практична

	<p>частина. Відповіді мають бути повними та обґрунтованими на всі теоретичні та практичні завдання, що передбачені конкретним варіантом контрольної роботи.</p> <p>Критерії оцінки підсумкової контрольної роботи:</p> <p>9-10 балів «відмінно» - студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей на контрольні запитання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.</p> <p>7-8 балів «добре» - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей на контрольні запитання, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p> <p>5-6 балів «задовільно» - студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей на контрольні запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.</p> <p>1-4 бали «незадовільно» - частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей на контрольні запитання, допускаючи при цьому суттєві помилки.</p> <p>0 балів - завдання відсутнє.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю (заліку) передбачають виконання студентом усіх запланованих освітньою програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються. Усі роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій згідно розкладу.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль у формі заліку здійснюється на основі зарахування всіх виконаних студентами завдань протягом семестру (для цього отримані бали сумуються, а їх кількість не повинна бути меншою, ніж 50 балів).

4. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Практичні заняття	5		5				5				5				5			25
Тестові завдання	5						5		5				5					20
Самостійна робота	1		1	1	3	1	6	1	6	1	6	1	6	1	3	1	6	45
Контрольна робота																	10	10
Залік																		100
Всього за тиждень	11		6	1	3	1	16	1	11	1	11	1	11	1	8	1	16	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери, використання цифрових систем управління навчанням – Dlearn; використання онлайн навчального контенту – Google Meet, Cisco Webex Meetings, Zoom, Microsoft Teams, YouTube та сучасного інструменту для створення цифрового навчального контенту Microsoft PowerPoint.
-----------------------------------	---

ЛІТЕРАТУРА :

1. Атаманчук Н. М. Практикум із загальної психології / Укл. Н. М. Атаманчук. 2-е вид., випр. і доп. Полтава: Видавництво «Сімон», 2017. 173 с. https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/6818/1/П_05_ПК.pdf
2. Волошок О.В. Практикум із психології: навч.-метод. Посібник / Волошок О.В., Кліманська М.Б., Штепа О. С. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 96 с.
3. Белей М.Д. Тодорів Л.Д. Основи діагностичної психології. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2008. 296 с.
4. Варій М.Й. Загальна психологія. Навчальний посібник / 2-ге видан., випр. і доп. Київ: «Центр учбової літератури», 2007. 968 с. <http://info-library.com.ua/books-book-113.html>
5. Галян І. М. Психодіагностика : навч. посіб. / І. М. Галян. Київ : Академвидав, 2009. 463 с. <https://westudents.com.ua/knigi/521-psihodagnostika-galyan-m.html>
6. Герасімова Н. Є. Загальна психологія [текст] : практикум / Н. Є. Герасімова. Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2012. 208 с.
7. Діагностика індивідуально-психологічних властивостей та якостей особистості : навчально-методичний посібник / А.Б. Неурова, О.С. Капінус, Т.Л. Грицевич. Львів : НАСВ, 2016. 181 с. <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/13649/4/Посібник%20Щербаківа%20Харченко.pdf>
8. Дрозденко К. С. Загальна психологія у практичному вимірі : Затверджено МОНУ як підручник / К. С. Дрозденко. Київ : ВД "Професіонал", 2007. 608 с.
9. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 388 с.
10. Євченко І.М. Проективні методики: з ким? навіщо? як? Кам'янець-Подільський : Друкарня«Рута», 2017. 222 с.
11. Загальна психологія [текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук [та ін.]. Київ : Каравела, 2011. 464 с.
12. Загальна психологія: Практикум / В.Волошина, Л.Долинська, С.Ставицька, О.Темрюк Київ : Каравелла, 2019. 280 с.
13. Загальна психологія : навч. посіб. / Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Київ : ЦУЛ, 2012. 296 с.

<https://library.nusta.edu.ua/depository/Оцифровані%20документи/ЗАГАЛЬНА%20ПСИХОЛОГІЯ%203.pdf>

14. Загальна психологія. Практикум з дослідження психічних пізнавальних процесів людини: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів / Ю. О. Бабаян, Ю. Г. Шапошникова. Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2021. 204 с.
15. Зелінська Т. М. Практикум із загальної психології [текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Зелінська, І. В. Михайлова. Київ: Каравела, 2018. 272 с.
16. Зелінська Т. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник для студ. ВНЗ / Т. М. Зелінська, С. В. Воронова, А. Е. Хурчак. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2008. 184 с.
17. Зелінська Т. М. Практикум із загальної психології : навч. посібник для студ. ВНЗ / Т. М. Зелінська, І. В. Михайлова. Київ : Каравела, 2010. 272 с.
18. Ільїна Н.М., Мисник С.О. Загальна психологія : теорія і практикум. Київ : Університетська книга, 2017. 352 с.
19. Карпюк Ю.Я. Практикум з загальної психології: навчально-методичний посібник / За ред. Ю.Я. Карпюк. Івано-Франківськ : 2016. 145 с.
<https://kztkp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/78/2018/07/ПРАКТИКУМ-Ю.КАРПЮ-1.pdf>
20. Корольчук М. С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб. / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко; за заг. ред. М.С. Корольчука. Київ. : Ельга, Ніка-Центр, 2017. 320 с.
21. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навч. посіб. Київ:2004. 318 с.
22. Основи психологічної діагностики: навч. посібн.[для студ. вищ. навч. закл.] /В.Ф. Моргун, І.Г. Тітов. 3-є вид. Київ, 2013. 464 с.
23. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. / С. Д. Максименко. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ : 4 ЦУЛ, 2018. 272 с.
<http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/>
24. Мар'яніна Н.О., Чайковська О.М. Практикум з загальної психології : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2016. 126 с.
25. Матвієнко Л.І. Практикум із загальної психології: Навч. посібник. Київ: ППК ДСЗУ, 2008. 120 с.
26. Методи діагностики психічного розвитку дітей/ І.М. Гоян, А.А.Палій/ За ред А.А. Палій. Івано-Франківськ:Симфонія форте, 2014. 652 с.
27. Моначин І. Л. Зошит-практикум з курсу «Практикум з загальної психології» для студентів спеціальності «Психологія». Ч.1. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 100 с. <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17712/1/практикум%20психологам%20ч1.pdf>
28. Моначин І. Л. Зошит-практикум з курсу «Практикум з загальної психології» для студентів спеціальності «Психологія». Ч.2. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 100 с. https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/17713/1/praktikum_psikhologam_II.pdf
29. Москалець В.П. Психологія особистості .[текст] підручник, 2-ге вид., перероб., доповн. Київ-Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2020. 436с.
30. М'ясоїд П. А. Курс загальної психології: підручник : у 2-х т. Т. 1 / П. А. М'ясоїд. Київ : Алерта, 2011. 496 с.
<https://kpdi.edu.ua/biblioteka/3/Загальна%20психологія%20М'ясоїд%20П.А..pdf>
31. Павелків Р.В. Загальна психологія: підруч. Для студ. вищ. навч. закл. /Р.В. Павелків 3-тє вид. доп. Київ: Кондор, 2012. 576 с.
<https://westudents.com.ua/knigi/503-zagalna-psihologiya-pavelkv-rv.html>
32. Погорільська Н. І. Математичні методи в психологічних дослідженнях [текст] : навч. посіб. / Н. І. Погорільська, О. В. Ходанович. Київ : Київський університет, 2015. 128 с.
33. Практикум із загальної психології [робочий зошит] : методичні рекомендації до лабораторних занять з курсу «Практикум із загальної психології» / [уклад. Портницька Н. Ф., Гречуха І. А., Литвинчук А. І., Можаровська Т. В., Хоменко Н. В.] за ред. Портницької Н. Ф. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 270 с.
<http://eprints.zu.edu.ua/24194/1/робочий%20зошит%20Практикум%20із%20загальної%20психології.pdf>
34. Практикум із загальної психології: для подвійних спеціальностей /Уклад. Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, В. В. Волошина.: Київ, 2003. 140 с.
35. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання / упорядник І. М. Періг. Тернопіль : СМП «Тайп», 2017. 116 с.
<https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/22515/1/Практикум%20Психологія%202017.pdf>
36. Резван О.О. Практикум із психології : навчальний посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 157 с.
<https://eprints.kname.edu.ua/55297/1/2019%2045Н%20печ%20Практикум.pdf>
37. Савчин М.В. Загальна психологія:навч.посіб. /М.В. Савчин.Київ:Академвидав, 2013. 224с.
38. Столяренко О.Б., Бабюк Т.Й. Методи психолого-педагогічного дослідження : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2019. 142 с.

39. Туриніна О. Л. Практикум з психології : навч. посіб. / О. Л. Туриніна. Київ : МАУП, 2007. 328 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p08_27.pdf
40. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. / О. Л. Туриніна. Київ : ДП "Вид. дім "Персонал", 2018. 206 с.

Методичні матеріали:

1. Методичні вказівки до лабораторних робіт з практикуму з загальної психології. Тема: «Проективні методи в психології» для студентів усіх форм навчання спеціальності 6. 030102 - «Психологія» / Укл. М.С. Хрустальова, Т.О. Бородулькіна. Запоріжжя: ЗНТУ, 2009. 86 с.
2. Методичні вказівки до лабораторних робіт з практикуму з загальної психології. Тема: «Спостереження як метод психологічних досліджень» для студентів усіх форм навчання спеціальності 6. 030102 - «Психологія» / Укл.: М.С. Хрустальова, Т.О. Бородулькіна. Запоріжжя: ЗНТУ, 2009. 66 с.
3. Методичні вказівки до лабораторної роботи на тему «Поведінковий портрет за даними спостереження (на матеріалі художнього фільму)» з дисципліни «Практикум з загальної психології» для студентів заочної форми навчання спеціальності 053 - «Психологія» / Укладач: Т.О. Бородулькіна. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 11 с.
4. Методичні вказівки до лабораторної роботи на тему «Поведінковий портрет за даними спостереження» з дисципліни «Практикум з загальної психології» для студентів усіх форм навчання спеціальності 053 - «Психологія» / Укл.: Т.О. Бородулькіна, М.С. Хрустальова. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 12 с.
5. Методичні вказівки до лабораторної роботи на тему «Хронометраж особистого часу за даними самоспостереження» з дисципліни «Практикум з загальної психології» для студентів усіх форм навчання спеціальності 053 - «Психологія» / Укл.: Т.О. Бородулькіна; М.С. Хрустальова. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. 20 с.
6. Юрчинська Г.К. Практикум із загальної психології: психічні процеси «Увага» і «Пам'ять»: Навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2003. 83 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Кузнецов М. А., Заїка Є. В., Ходикіна Ю. Ю. Психологія моторної пам'яті: прикладні аспекти: монографія; Харків. нац. пед. ун-т імені Г.С. Сковороди. Харків : Діса плюс, 2019. 446 с.
2. Шрагіна Л.І. Психологія вербальної уяви: функціонально-системний підхід. Монографія. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 284 с.

Інші джерела:

1. Borodulkin T. Technology of the use The Etkind Color test of attitudes in research of image of the profession of the students-psychologists // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. - Вип.10: збірник наукових праць. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012.
2. Бородулькіна Т.О. Робота з образом сім'ї у дитячо-батьківському консультуванні за допомогою малюнків та метафоричних асоціативних карт // Тиждень науки-2019. Факультет соціальних наук. Тези доповідей науковопрактичної конференції, Запоріжжя, 15-19 квітня 2019 р. [Електронний ресурс] / Редкол.: В. В. Наумик (відпов. ред.) Електрон. дані. Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. С.39-40.
3. Applied Psychology Around the World Volume 1, Issue 1v Young Researches by Applied Psychology March 2019 [Електронний ресурс] Режим доступу: https://iaapsy.org/site/assets/files/1082/applied_psychology_around_the_world_v1i1_final.pdf
4. Feldman Barrett L. How Emotions Are Made: The Secret Life of the Brain / Lisa Feldman Barrett. — Boston : Houghton Mifflin Harcourt, 2017. 448 p.

Електронні ресурси:

1. Етичний кодекс психолога України <https://myronivka-osvita.gov.ua/etichnij-kodeks-psihologa-13-04-48-16-09-2020/>
2. Наукова бібліотека Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Режим доступу : <http://lib.pnu.edu.ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/554/>
4. Офіційна Інтернет-сторінка Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України [Електронний ресурс]. URL : <http://psychology-naes-ua.institute/>
5. Офіційна Інтернет-сторінка Психологічної бібліотеки Київського фонду сприяння розвитку психологічної культури [Електронний ресурс]. URL : <http://psylib.org.ua/>
6. Психологічний словник / Авт.-уклад. В.В.Синявський, О.П.Сергеєнкова/ За ред.. Н.А.Побірченко https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/1021120/mod_resource/content/1/Глосарій%200_Serhieienkova_IL.pdf

Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Підручники, навчальні посібники, довідники тощо.
4. Електронні варіанти тестів для підсумкового контролю знань.

8. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра загальної психології м. Івано-Франківськ, вул. Т.Шевченка, 57 каб. 501 тел. (0342) 59-60-66 kzer@pnu.edu.ua
Викладач	Кандидат психологічних наук, доцент Іванцев Людмила Ігорівна
Контактна інформація викладача	+380505085558 Liudmyla. ivantsev@pnu.edu.ua

9. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника</p> <p>Положення 1</p> <p>➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p> <p>Положення 2</p> <p>➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформуванню системи знань та ґрунтовно підготуватись до заліку.</p> <p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомості для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації (довідки і т.д.)</p> <p>За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час (відповідно до розкладу) відпрацювати пропущені аудиторні заняття.</p> <p>Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.</p> <p>Студенти, які вивчають дисципліну «Практикум з загальної психології» зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт, а саме : усно перездати пропущену тему, виконати практичні завдання, самостійну роботу (виконання методик та оформлення до них протоколу дослідження, скаласти портфолію), законспектувати вказану літературу, написати тестові завдання (на платформі дистанційного навчання).</p> <p>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог.</p>
Виконання завдань пізніше встановленого	<p>Роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій або протягом тижня КСР, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до завершення вивчення навчального курсу групою. Студенти, які не виконали практичні завдання, тести, завдання самостійної роботи вчасно, повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена на один бал за виконане завдання.</p>

терміну	У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентів (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи, а пред'явлені студентом завдання не зараховуються.
Невідповідна поведінка під час занять	Неприйнятним для студентів Університету є: порушення норм моралі, що включає негідну поведінку; запізнення або пропуски навчальних занять чи без поважної на то причини; вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу; порушення академічної доброчесності; недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).
Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання або завдань в тестовій формі.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно Положення https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra

Викладач

кандидат психологічних наук, доцент Іванцев Л.І.

